MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN: COREGRAFIE

2015

PREZENTARE

Prezenta tematică vine în ajutorul cadrelor didactice pentru actualizarea cunoştinţelor de specialitate şi de pedagogie şi pentru racordarea acestora la probleme reformei învăţământului din România.

Această programă îşi propune ca prin temele de specialitate să servească şlefuirii personalităţii creatoare a profesorului din cadrul ariei curriculare arte-specialitatea coregrafie, să ducă la îmbunătăţirea competenţelor specifice profesiei în conformitate cu unităţile de competenţă generală pentru profesia de cadru didactic.

Programa de faţă se adresează profesorilor din învăţământul preuniversitar care desfăşoară activităţi didactice în cadrul diferitelor discipline din cadrul ariei curriculare arte, specialitatea coregrafie şi urmăreşte:

- consolidarea pregătirii de specialitate corespunzătoare competenţei didactice, a profesorului de coregrafie;
- actualizarea bazei teoretice şi practice privitoare la aspectele didactice fundamentale care se leagă de realizarea educaţiei artistice în învăţământul general şi de specialitate;
- corelarea conţinuturilor de specialitate cu planul cadru şi curriculumul naţional în vigoare ;
- rezolvarea problemelor de didactică în procesul de învăţământ coregrafic – predare, învăţare, evaluare la diferite specialităţi, ţinând cont de ciclurile curriculare dar şi de nivelul aptitudinilor artistice ale elevilor;
- dezvoltarea capacităţilor de interpretare intra şi interdisciplinare a conţinuturilor şi de formare a unei culturi curriculare;
- valorificarea conţinuturilor disciplinei prin construirea unui demers didactic modern, prin proiectare structurată, prin organizarea unor activităţi de învăţare centrate pe nevoile şi interesele elevilor, care să faciliteze învăţarea eficientă de către elevi, a conţinuturilor specifice disciplinei; dezvoltarea capacităţilor de evaluare a cunoştinţelor şi deprinderilor dobândite de elevi cu ajutorul întregului set de instrumente şi tehnici de evaluare şi reglarea demersului didactic pe baza interpretării informaţiilor oferite de rezultatele evaluării.

COMPETENȚE GENERALE

Datorită caracterului preponderent practic al disciplinelor coregrafice, profesorul trebuie să demonstreze că are capacitatea de a parcurge procesul instructiv- educativ la un nivel artistic convingător. Pentru a realiza transferul deprinderilor artistice, în cadrul căruia se obţine modelarea intenţionată a personalităţii elevului ca viitor consumator de artă sau viitor balerin, cadrul didactic trebuie să utilizeze forţa educativă a exemplului personal.

Conţinuturile puse la dispoziţie de prezenta programă propun profesorului care predă una dintre disciplinele din specialitatea coregrafie să facă, prin intermediul examenului de definitivare, dovada faptului că se preocupă temeinic de perfecţionarea continuă a prestaţiei sale didactice. Se înlătură astfel posibile cazuri de degradare în timp a capacităţilor artistice-interpretative ale cadrelor didactic, constituind totodată o garanţie a profesionalismului în învăţământul artistic.

Prezenta programă este valabilă şi pentru absolvenţii aparţinând minorităţilor naţionale şi urmăreşte ca pprofesorul să aibă competenţe de:

- a deschide un câmp vast de experimentare, de descoperire şi de autocunoaştere, de cunoaştere şi inter-relaţionare umană;
- a-i introduce pe elevi în studiul artelor spectacolului;
- a opera cu elemente de limbaj de specialitate în abordarea creaţiilor artistice din sfera artelor spectacolului;
- investigare istorico-stilistică şi structurală a fenomenului coregrafic, cunoaşterea conţinuturilor artistice, ştiinţifice şi didactice ale disciplinelor din domeniul artelor spectacolului.

COMPETENŢELE SPECIFICE

În procesul de predare- învăţare- evaluare cadrul didactic trebuie să fie capabil:

- să cunoască conţinuturile ştiinţifice ale disciplinei şi să opereze corect şi adecvat cu limbajul specific necesare praxisului coregrafic şcolar;
- să opereze cu analogii stilistice şi creative între arte, în perspectivă interdisciplinară, ca o unitate a competenţei de specialitate în plan teoretic;
- să motiveze elevii/ elevul în/ pentru formarea deprinderilor şi aptitudinilor specifice;
- să utilizeze şi să dezvolte valenţele creative ale elevilor/ elevului în lecţia de dans;
- să aibă capacitatea de a construi demersuri didactice interactive şi să-şi adapteze strategiile didactice la conţinuturi;
- să utilizeze documentele şcolare reglatoare în spiritul principiilor didactice în specialitatea respectivă, pentru aplicarea adecvată a programei şcolare în vederea unui demers didactic eficient;
- să posede o gândire critică privitoare la creaţiile coregrafice, având o atitudine reflexivă asupra dansului, precum şi disponibilitatea de a transfera în viaţa socială valori estetice, ca alternative la manifestările de tip kitsch.
- să deţină capacitatea de a comunica cu clasa /elevul.
- capacitatea de a funcţiona ca element integrator al valorilor culturale în comunitatea locală şi naţională.

COMPETENŢE TRANSVERSALE

- proiectarea, organizarea, desfăşurarea şi evaluarea unui eveniment artistic;
- aplicarea tehnicilor de muncă eficientă într-o echipă multidisciplinară pe diverse paliere ierahice;
- autoevaluarea nevoii de formare profesională în scopul inserţiei şi adaptabilităţii la cerinţele locului de muncă.

TEMATICA DE SPECIALITATE

I. ISTORIA BALETULUI

A. Istoria baletului universal

1. Dansul în Antichitate
1.1. Dansul ritual şi ceremonial în Grecia antică.
1.2. Dansul în Roma antică. Forme de manifestare.
2. De la divertismentele dansante la opera - balet
2.1. „Ballet comique de la reine".
2.2. Comedia – balet. Tragedia – balet. Opera balet.
2.3. Prima academie de dans – Franţa lui Ludovic al XIV-lea.
3. Naşterea şi fundamentarea baletului
3.1. J.G.Noverre – „Scrisori despre dans şi balete"- Concepţia neoclasică asimilată în teoria baletului de acţiune sau baletului pantomimă.
3.2. Principiile fundamentale ale esteticii lui J.G.Noverre
4. Baletul în epoca romantică
4.1. Caracteristicile baletului romantic.
4.2. Caracteristicile stilului de dans al balerinelor romantice (Maria Taglioni, Fanny Elssler, Carlotta Grisi, Lucile Grahn, Fanny Cerrito).
4.3. Structura muzical-literar-coregrafică a spectacolului de balet în Romantism în viziunea coregrafilor Filippo Taglioni, Jean Coralli, Jules Perrot, Joseph Mazilier, Arthur Saint-Leon, Marius Petipa, Lev Ivanov.
5. „Baletele ruse" – revoluţionarea concepţiei spectacologice a spectacolului de balet
5.1. „Stagiunile ruse" ale lui Serghei Diaghilev.
5.2. Relaţia compozitor-coregraf-dansator-scenograf în viziunea creatorilor: Mihail Fokin, Vaslav Nijinski, Leonid Massine, Bronislava Nijinska, .
5.3. Noua estetică a coregrafiei clasice – George Balanchine, Serge Lifar .
6. Precursorii modernismului
6.1. Inovaţiile scenice şi ale limbajului coregrafic. Coregrafi reprezentativi- Loie Fuller, Isadora Duncan, Ruth St. Denis, Ted Shawn.
7. Expresionismul german
7.1. Rudolf van Laban – Teoretician şi precursor al dansului contemporan.
7.2. Dansul fără muzică şi gestul simbolic - Mary Wigman.
7.3. Tanztheater- Actualitatea demersului coregrafic al lui Kurt Joos.
7.4. Continuatori ai esteticii expresioniste şi ai Tanztheater – Pina Bausch, Susanne Linke, Gerhard Bohner.
8. Dansul modern şi contemporan american
8.1. Fondatori ai dansului modern american – Martha Graham, Doris Humphrey, Jose Limon, Lester Horton.
8.2. Abstracţionismul în dans – Merce Cunningham, Alwin Nikolais.
8.3. Noua viziune despre dans impusă de mişcarea de la Judson Church.
8.4. Caracteristicile coregrafiei contemporane. Reprezentanţi
9. Dansul contemporan european
9.1. Spectacolul coregrafic – Teatru total. Maurice Béjart.
9.2. Caracteristicile coregrafiei contemporane europene – Franţa, Olanda, Anglia.

B. Istoria baletului românesc

1.Baletul în România
1.1. Floria Capsali, fondatoare a spectacolului coregrafic românesc de inspiraţie folclorică.
1.2. Prima companie independentă de balet-Compania Oleg Danovski din Constanţa (repertoriu românesc şi universal).
1.3. Învăţământul coregrafic românesc – tradiţie, actualitate, perspective.
1.4. Coregrafi, interpreţi şi pedagogi români de renume care activează pe ~~marile~~ scene şi în şcolile de balet internaţionale.
1.5. Evoluția dansului contemporan în România

NOTĂ:
Temele pentru istoria baletului sunt comune pentru toate specializările din aria curriculară coregrafie

II. DIDACTICA SPECIALITĂȚII
(specializarea dans clasic, contemporan, românesc și de caracter)

1. Metode de dezvoltare a aptitudinilor fizice ale elevilor în primul an de studiu al dansului clasic.
1. Plasamentul corporal specific dansului clasic și metode de dezvoltare a aptitudinilor fizice ale elevilor în primul an de studiu .
2. Specificul lecției de dans(clasic, contemporan, caracter, românesc).
3. Modalităţi de combinare a elementelor fundamentale ale tehnicii dansului(clasic, contemporan, caracter, românesc), pentru formarea și dezvoltarea memoriei kinestezice a elevilor.
4. Rolul disciplinelor complementare în stimularea creativităţii elevilor în liceele de coregrafie.
5. Structura lecției de antrenament în dansul clasic (contemporan, caracter, românesc) .
7. Rolul exerciţiilor de la bară în însușirea tehnicii dansului (clasic, contemporan, caracter, românesc).
8. Rolul celor două componente semnificative(adagio și allegro) în studiul dansului.
9. Elemente de virtuozitate în studiul dansului clasic(contemporan, caracter, românesc) .
10. Forme de turaţii și pregătirea lor.
11. Importanţa elementelor fundamentale (plie,battement tendu) în studiul dansului clasic(contemporan, caracter, românesc) .
13. Rolul pașilor de legătură în lecția de dans clasic (contemporan, caracter, românesc).
14. Studiul port de bras-urilor. Expresivitatea .
15. Rolul și eficiența observației în lecția de dans (clasic, contemporan, caracter, românesc).Metode de evaluare specifice.

Notă:
Toate temele prezentate pot fi tratate în funcție de specialitatea candidatului și vor cuprinde exemple din practica personală.

BIBLIOGRAFIE DE SPECIALITATE

1. Banes, Sally, *Terpsichore in Sneakers, Post /Modern Dance*, Wesleyan University Press, 1987
2. Bejat, Marian *, Ce este talentul?* Editura ştiinţifică şi enciclopedică, Bucureşti 1967
3. Caraman, Fotea, Daniela şi Constantinescu, Grigore, *Fascinaţia dansului,* dicţionar de balet, Ed. Muzicală, Bucureşti, 2008
4. Bourcier, Paul, *Histoire de la Danse*, Edition du Seuil, Paris, 1994
5. Cardenes, Antonio Pita, *Gelu Barbu, ritmul sentimentelor*, Cartea Românească, Bucureşti, 2004
6. Cassou, J., *Panorama artelor contemporane*- Ed. Meridiane, Bucureşti 1983
7. Constantinescu, Marian, *Dirijorul de lebede*, Ed. Muzicală, 1989
8. Cursaru, Lucian, *Argonauţii marilor iubiri*, Ed. Muzicală, Bucureşti, 1987
9. Cursaru, Lucian, *Paravan cu irişi*, Ed. Muzicală, Bucureşti, 1984
10. Dumitrescu, M., *Amintiri despre Floria Capsali*, Ed. Muzicală, Bucureşti 1985
11. Duncan, Isadora, *Viaţa mea*, Ed. Editex, Bucucreşti, 1993
12. Ginot, Isabelle, Michel, Marcelle, *La dans au XX siecle*, Larousse, 2002 Montreal
13. Lapşina, N., *Mir Iskusstva*, Ed. Meridiane, 1980
14. Lesschaeve, Jacqueline, *TheDancer and the Dance - Merce Cunningham*, New York, 1985
15. Negry, Gabriel, *Codex Choreic. Sinteze coregrafice comentate,* Ed. Little Star Impex,
16. Noverre, Jean-Georges, *Scrisori despre dans şi balete,* Ed. Muzicală, Bucureşti, 1967
17. Pandolfi, V., Istoria teatrului universal,- Ed. Meridiane, Bucureşti 1971
18. Hazan, Fernand, *Dicţionnaire du Balllet Moderne*, SPADEM, Paris, 1957
19. *xxx Terminologia dansului clasic* - Ed. Amphora, Paris 1987
20. Sava, I., Constantinescu , G., *Ghid de balet*, Ed. Muzicală, 1987
21. Tatarkiewicz, W., *Istoria esteticii*, Ed. Meridiane, Bucureşti 1978
22. Urseanu, Tilde, Ianegic, Ion , *Istoria baletului,* Ed. Muzicală, 1967
23. Valery, Paul, *Degas. Dans. Desen,* Ed. Meridiane, 1968
24. Vartolomei, Luminiţa, *Soclu pentru efemeride*, Ed. Muzicală, Bucureşti, 1992
25. Vataşianu, V., *Istoria artei europene,* Ed. Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1967.

* * * - Alte cursuri, prelegeri şi studii de specialitate multiplicate în cadrul universităţilor, academiilor şi facultăţilor de artă.

DIDACTICA SPECIALITĂȚII

1. Cohan, Robert - *La danse, l'atelier de la danse*, Ed. Robert Lafont, S.A., Paris,1986.
2. Kostroviţkaia, Vera, *100 de ore de dans clasic*, Leningrad, 1981
3. Lifar, Serge, *Le Manifeste du Choregraphe*, Paris, 1935
4. Tarasov, Nikolai, *Dans clasic*, Ed. Iskusstva, 1971
5. Tarasov, N.I. şi alţii - *Metoda antrenamentului clasic*, Ed. de Stat „Arta", Moscova,1940.
6. Vasilescu, T. Tita, S., *Folclor coregrafic românesc* – tipărit sub egida Consiliului Culturii, Bucureşti, 1972

7. Vaganova, Agripina - *100 de lecţii de dans clasic*, Iskusstovo, Leningrad-Moscova, 1958.
8. Wigman, M ,*The Language of dance*, Londra, 1966
9. Zaţepina, Klimov, Richter, *Dansul popular scenic*, Ed. Iskusstva 1976

NOTĂ:

Sunt obligatorii documentele şcolare reglatoare în vigoare: planuri-cadru, programe şcolare, programele pentru examenele şi evaluările naţionale şi manualele cuprinse în Catalogul manualelor şcolare, valabile în învăţământul preuniversitar în anul susţinerii examenului.

Programa pentru examenul de definitivare al profesorilor în specialitatea COREGRAFIE a fost corelat cu programa de concurs pentru ocuparea posturilor/catedrelor vacante din școli și licee de artă.

Prezentele modificări au fost operate în cadrul întâlnirii de lucru a Comisiei Naționale de Specialitate pentru Învățământul vocațional-artistic, București 1-2 octombrie 2015.